

Koolieelse lasteasutuse õpetaja kompetentsimudel ja 360 kraadi tagasiside metoodika

HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

Sissejuhatus	3
Mõisted ja kompetentsimodeli seos teiste dokumentidega	4
360 kraadi tagasiside meetod.....	5
Eesmärkide seadmine ja oodatava mõju kirjeldamine.....	6
Kompetentsimudel.....	7
360 kraadi tagasiside protsess.....	8
Kompetentsimodeli rakendamine.....	8
Kasutatud materjalid.....	9
Küsimustikud	10
• Lisa 1. Küsimustik õpetajale enesehindamiseks	10
• Lisa 2. Küsimustik juhile	14
• Lisa 3. Küsimustik kolleegile	18
• Lisa 4. Küsimustik vanemale.....	22
• Lisa 5. Õpetaja arenguplaani näidis.....	26

Sissejuhatus

Kompetentsimudel on loodud koolieelse lasteasutuse õpetajale – kutsestandardite mõistes õpetaja tasemele 6.

Õpetaja kutset taotletakse ja uuendatakse kutsestandardi alusel õpetaja eneseanalüüsile ja portfooliole toetudes. Kompetentsimudel võimaldab hinnata õpetaja igapäevast tegelikku tegutsemist, käitumist ja hoiakuid 360 kraadi tagasiside meetodil. Lisaks enesehindamisele annavad tagasisidet tema juht, kolleegid ja lapsevanemad.

Kompetentsimudel keskendub kutsestandardi raamistikus võtmekompetentsidele, mis on olulised elukestva õppe strateegia ja uute õppekavade rakendamiseks.

Kompetentsimudeli peamine eesmärk on luua õpetaja rollimudel ning teadvustada oodatud hoiakuid ja käitumisviise. Kompetentsimudel aitab määratleda õpetaja tugevusi ja arendamist vajavaid külgi ning toetada seeläbi tema professionaalset arengut.

Kompetentsimudeli kasutamine on lasteasutuse ja õpetaja jaoks vabatahtlik. Rakendamise eesmärgi (värbamine, arendus vms) valib asutus vastavalt oma vajadustele.

Koolieelse lasteasutuse õpetaja kompetentsimudeli loomise töögrupis osalesid:

- Marju Aolaid (SA Innove)
- Kadi Hajetski (SA Innove)
- Tiina Peterson (Haridus- ja Teadusministeerium)
- Eneken Juurmann (Haridus- ja Teadusministeerium)
- Marju Randlepp (Rae Vallavalitsus)
- Reelika Täht (Pelguranna Lasteaed)
- Signe Tamm (Tallinna Päikesejänku Lasteaed)
- Margit Toomlaid (Rannamõisa Lasteaed)
- Krista Aruoja (Laagri Lasteaed, MTÜ Alushariduse Juhtide Ühendus)
- Anna Sõörd (Tabasalu Lasteaed Tibutare, Eesti Lasteaednike Liit)
- Konsultant: Heili Sõmer (K.A.H.H. Grupp)
- Koolitaja: Anneli Kikkas (K.A.H.H. Grupp)

Mõisted ja kompetentsimudeli seos teiste dokumentidega

Mõisted

Kompetentsid on teadmised, oskused ja hoiakud, mis avalduvad töötaja käitumises ning on eelduseks tööülesannete edukale täitmisele.

Kompetentsimudel on kompetentside kirjeldamise, hindamise ja tagasiside andmise süsteem.

Kompetentsimudel kirjeldab oodatavat ametikäitumist ja hoiakuid. Erinevalt kutsestandardist, mis põhineb töö analüüsil ning hõlmab õpetajatöö teravikprotsessi, **keskendutakse kompetentsimudelis esmatähtsatele kompetentsidele** (võtmekompetentsidele). Seetõttu on kompetentsimudelil põhinevad hindamisküsimustikud lühemad ning neid on hõlpsam rakendada. Samas saab õpetaja 360 kraadi hindamise tulemusi kasutada kutse taotlemisel portfoolio osana.

Kompetentsimudelis käsitletud kompetentsid vastavad järgmistele nõuetele:

- 1 esmatähtsus** – kompetentsimudel keskendub elukestva õppe strateegiale ja õppekavadele ning nendest lähtuvatele vajalikele muudatustele õpetajakäitumises. Seega on kompetentsimudelil töökultuuri kujundav väärtus.
- 2 eristus** – kompetentsimudel sisaldab kompetentse, mis võimaldavad ekspertide hinnangul head õpetajat keskpärasest eristada.
- 3 vaadeldavus** – kompetentse kirjeldatakse praktiliste tegevustena vaadeldavate käitumistena, sealjuures sisaldab iga tegevusnäitaja üldjuhul üht selgelt eristuvat käitumist. See tagab hinnatavuse ning või-

maldab arengukohtade selgelt välja tuua (mida täpselt õpetaja teeb hästi ja milline käitumine ei ole tõhus).

Mudeli koostamise riiklikud alusdokumendid on:

- elukestva õppe strateegia;
- koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava;
- õpetaja kutsestandard, tase 6.

Kokkuvõtlikult

Kompetentsimudel on:

- kutsestandardi kõrval abivahend õpetaja kompetentsinõuete kirjeldamiseks ning kompetentsuse hindamiseks ja tagasisideandmiseks;
- õpetaja enesehindamise ja -arendamise vahend ning juhi tööriist, mis keskendub võtmekompetentsidele;
- õpetaja arenguprotsessi ja koolitusvajaduste väljaselgitamise allikas;
- tänapäevase ja ka tulevikuühiskonna vajadustele vastava organisatsioonikultuuri arendamise vahend.

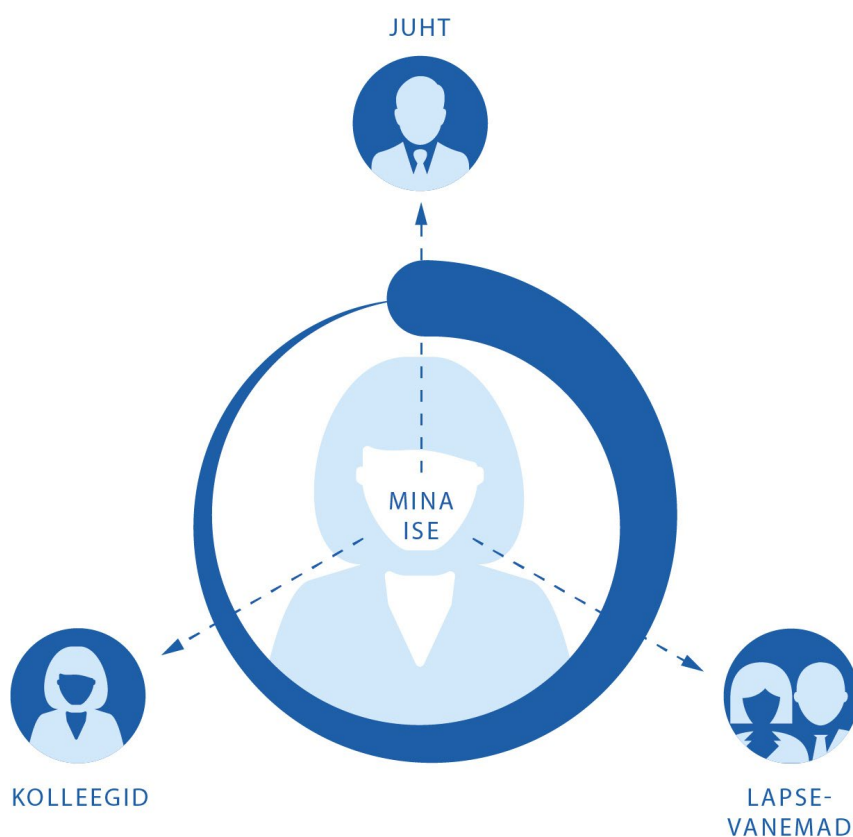
360 kraadi tagasiside meetod

360 kraadi tagasiside meetodi abil saab infot selle kohta, kuidas inimene ise oma käitumist tajub ning kuidas tajuvad seda temaga vahetult kokku puutuvad erinevad sihtgrupid.

Loodud mudelis on õpetajaga vahetult kokku puutuvad sihtgrupid **vahetu juht, kolleegid ja lapsevanemad**.

Tagasisidestamisel on oluline, et erinevate sihtgruppide vastused on omavahel võrreldavad, st küsimustikud mõõdavad samu käitumisi.

Koostatud kompetentsimudelis on õpetaja enesehindamise ja juhi küsimustikud identsed, kolleegi ja lapsevanema küsimustikud on mõnevõrra lühendatud.

Joonis 1. Koolieelse lasteasutuse õpetaja hindamine 360 kraadi tagasiside meetodi abil

Eesmärkide seadmine ja oodatava mõju kirjeldamine

Alljärgnev mõjukaart kirjeldab, millist mõju oodatakse õpetaja kompetentsimudeli rakendamise tõttu õpetaja käitumisele, lasteasutusele ja ühiskonnale tervikuna. Mõjukaart aitab seada fookust ning teha valikuid õpetaja võtmekompetentside osas. Mõjukaardi koos-

tanud eksperdigrupp võttis selle aluseks haridusstrateegilised dokumendid (elukestva õppe strateegia, õppekavad) ja oma kogemuse.

Kompetentsimudeli rakendamine avaldab mõju järgmistele protsessidele:

I Muutused ühiskonnas

- Lapsed on iseseisvamad ja enesekindlamad
- Lapsed on hoolivamad ja sallivamad
- Ühiskonnas on laiemalt teadvustatud lasteaiaõpetaja kui professionaali roll
- Lasteaiaõpetaja on väärtustatud

II Muutused lasteasutuses

- Iga last märgatakse ja tema individuaalset arengut toetatakse
- Lapsevanemad ja partnerid on enam kaasatud
- Nii õpetajatel kui ka lastel on paremad sotsiaalsed oskused
- Enesehindamine ja tagasiside on organisatsioonikultuuri loomulik osa
- Kompetentsimudel toetab organisatsiooni teisi süsteeme ja ühildub nendega

III Muutused õpetajakäitumises

- Õpetaja on teadlik ootustest oma tööle
- Õpetajal on adekvaatne enesehinnang
- Õpetaja ootab tagasisidet, kuna soovib areneda
- Õpetaja on inspireeritud ja arendab end pidevalt
- Õpetaja mõjutab laste hoiakuid, väärtusi
- Õpetaja teeb tööd selle nimel, et tema tööd ja elukutset ühiskonnas rohkem väärtustataks

Kompetentsimudel

Kompetentsid väljenduvad inimese tegutsemises ja käitumises. Seepärast saab kompetentse kõige otsemalt mõõta just tegevusnäitajatega, mille põhjal on koostatud 360 kraadi tagasiside meetodi küsimustik õpetajale, juhile, kolleegile ja vanemale.

Kompetentsimudel on jagatud rollideks – kirjeldatud on lasteaiaõpetaja viit olulist rolli, millest igaüks eeldab vastavat rollikäitumist ja kompetentse.

Joonis 2. Lasteaiaõpetaja põhikompetentsid kompetentsimudelis

Väärtuste kandja

Väärtuste kandja ja kujundajana on õpetaja oma käitumisega eeskujuks ning märkab ja tunnustab laste väärtuskäitumist. Õpetaja on väärtuskasvatuse lõiminud igapäevastesse tegevustesse ning tegeleb sellega järjekindlalt. Väärtuskasvatuse tulemusena on rühmas usalduslik sõbralik õhkkond ning lapsed üksteisega sallivad ja hoolivad. Õpetaja suhtub lasteaeda lugupidavalt ning kannab oma ametit väärikalt.

Iga lapse arengu toetaja

Iga lapse arengu toetamine on lapse märkamise, väärtustamine ning tema võimete avamine. Õpetaja suhtleb iga lapsega individuaalselt, arvestades tema eripära. Ta märkab lapse vajadusi ning kaasab tema arengu ja heaolu nimel tugivõrgustiku. Õpetaja toetab lapse isiksuse kujunemist ning valmistab teda ette kooliminekuteks. Tulemuseks on õpimotivatsiooniga laps, kes tunneb ja väärtustab oma eripärasid ning saab grupis hakkama.

Lapse päeva disainer

Õpetaja kujundab õpi- ja kasvukeskkonna rühma/lapse vajadustest ja eesmärkidest lähtuvalt. Ta on päeva planeerimisel paindlik, arvestades rühma/lapse hetkeseisundit ja keskkonda, tehes vajaduse korral päevakavas kiirelt vajalikke muudatusi. Tulemuseks on mitmekesine ja innustav õpi- ja kasvukeskkond, kus laps tunneb ennast turvaliselt ja tegevustest kaasahaaratu- na ning arenevad tema ettevõtlikkus ja loovus.

Ennastjuhtiv õppija

Ennastjuhtiv õppija võtab vastutuse nii oma isikliku kui ka professionaalse arengu eest, olles kursis oma valdkonna ja pedagoogika uusimate teaduslike lähenemistega nii Eestis kui ka välismaal. Ta rakendab teadmisi, reflekteerib oma õpetamise mõju ning jagab kogemusi. Tulemuseks on professionaalne elukestev õppija ja praktik, kes rakendab lapse arengu nimel parimat nüüdisaegset praktikat ja isiklikku elukogemust.

Koostöö juht ja meeskonnaliige

Õpetaja kujundab usaldusliku koostöö vanemate ja kolleegidega. Ta innustab rühmameeskonda lapse arengu nimel eesmärgistatud koostööle. Õppeasutuse meeskonna liikmena panustab ühistegevustesse ning organisatsiooni arengusse. Tulemuseks on professionaalsetel ja sõbralikel suhetel toimiv võrgustik lapse arengu toetamiseks ning lasteaed kui tugev organisatsioon.

360 kraadi tagasiside protsess

LASTEIA JUHTKONNA OTSUS
360 KRAADI HINDAMISE KASUTUSELE-
VÖTU KOHTA ASUTUSES

KOMMUNIKATSIOON LASTEAIAS:
MIKS ME SEDA TEEME?
KUIDAS KASUTAME TULEMUSI?

KOOLITUS LASTEIAA MEESKONNALE
HINDAMISEKS VALMISOLEKUKS

HINDAJATE VALIK JA
HINDAMISKUTSETE LAIALISAATMINE

KÜSIMUSTIKE TÄITMINE E-KESKKONNAS

INDIVIDUAALSE TAGASISIDEGA
TUTVUMINE

TULEMUSTE ANALÜÜS JA TÖLGENDAMINE.
TAGASISIDEVESTLUS JUHIGA

ÕPETAJA PROFESSIONAALSE ARENGU
PLAANI KOOSTAMINE (VT LISA 5)

VASTAJATE TÄNAMINE

Kompetentsimudeli rakendamine

Kompetentsimudelit saab rakendada lasteaedades õpetajate arenguvajaduste hindamiseks ja arengu planeerimiseks. 360 kraadi tagasiside meetodi abil hindamine annab õpetajale võimaluse saada tagasisidet oma tegevuse kohta ehk infot, kuidas teised tema käitumist tajuvad. See on väärtuslik teave õpetajale, kes soovib areneda ja saada tõeliseks meistriks.

Kompetentsimudeli kasutusele võtmiseks peavad asutuses olema täidetud järgmised **eeldused**:

- 1 lasteaia juhtkond soovib arendada organisatsioonikultuuri ja usub väärtustesse, mida kompetentsimudel kannab;
- 2 lasteaias on arenguvestluste traditsioon – tagasiside andmine ja saamine on töökultuuri loomulik osa;
- 3 lasteaias on piisav usaldustase, mis võimaldab vastajatel olla avatud ja ausad.

Kompetentsimudeli rakendamisel on **soovitav lasteaias teha** järgmist:

- I. Viia läbi hindamises osaleva meeskonna koolitus, kus selgitatakse hindamise eesmäärke, kompetentsimudeli sisu ning luuakse valmisolek ausa tagasiside andmiseks ja vastuvõtmiseks.
- II. Siduda kompetentsimudel lasteaia muude tegevustega, näiteks arenguvestlused, tunnustamine (aasta õpetaja valimine vmt).
- III. Koostada lasteaia personali arendusplaani. Plaani koostatakse individuaalsed arendusvajadused ja lisatakse organisatsiooni kui terviku vaatest olulised teemad.
- IV. Mudelit saab kasutada ka uute töötajate värba-

misel. Kui õpetajal, keda värvatakse, on varasem töökogemus, võib paluda tal ennast väljatöötatud küsimustiku alusel hinnata. Soovitav on välja töötada struktureeritud intervjuu, milles käsitletakse kompetentsimudelil sisalduvaid hoiakuid ja käitumisootusi. Väga hästi töötab ka juhtumilahendus – värbamisintervjuul palutakse lahendada varem kirjeldatud juhtumeid õpetaja-töös. Vastuseid võrreldakse kompetentsimudelil eeldatud käitumistega.

Kasutatud materjalid

1. Elukestva õppe strateegia 2020
<https://www.hm.ee/sites/default/files/strateegia2020.pdf>
2. Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava
<https://www.riigiteataja.ee/akt/12970917>
3. Õpetaja kutsestandardid
<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/10494424>
4. Unesco ICT. Competency framework for teachers
<https://en.unesco.org/themes/ict-education/competency-framework-teachers>
5. A teacher Education Model for the 21st Century. A report the National Institute of Education Singapore.
https://www.nie.edu.sg/docs/default-source/te21_docs/te21_executive-summary_14052010--updated.pdf?sfvrsn=2
6. KIPP DC: Teacher Competency Model 2010-2011
file:///C:/Users/Heili%20S%C3%B5mer/Desktop/kipp_scale-up_vol2.pdf
7. Hay McBer measures of teacher effectiveness
<https://dera.ioe.ac.uk/4566/1/RR216.pdf>

Lisa 1. Küsimustik õpetajale enesehindamiseks

**Mõtlege enda kui õpetaja
käitumisele ning hindage iga väidet
allpool oleva skaala abil.**

Hindamisskaala:

7-palliskaala, määratud otsuste väärtustega.

1 – üldse ei ole nõus ..... 7 – täiesti nõus.

Iga väite juures on ka vastusevariant „Ei oska öelda“ – kui Sa ei oska konkreetse käitumise kohta hinnangu anda, võid ka selle variandi valida.

Palun põhjenda iga kompetentsi järel oma valikuid konkreetsete näidete ja kommentaaridega.

I Väärtuste kandja

Väärtuste kandja ja kujundajana on õpetaja oma käitumisega eeskujuks ning märkab ja tunnustab laste väärtuskäitumist. Õpetaja on väärtuskasvatuse löiminud igapäevastesse tegevustesse ning tegeleb sellega järjekindlalt. Väärtuskasvatuse tulemusena on rühmas usalduslik sõbralik õhkkond ning lapsed üksteisega sallivad ja hoolivad. Õpetaja suhtub lasteaeda lugupidavalt ning kannab oma ametit väärikalt.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. On positiivne ja heasoovlik.								
2. Tunnustab hoolivat käitumist üksteise suhtes.								
3. On õiglane ja käitub lugupidavalt.								
4. On salliv erisuste suhtes.								
5. On hea kuulaja.								
6. Kasutab olukorrale sobivaid suhtlusstiile.								
7. Väärtustab elukeskkonda ja selle hoidmist.								
8. On avatud uuendustele ja muudatustele.								
9. Järgib lasteaias kokkulepituid väärtusi.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

II Iga lapse arengu toetaja

Iga lapse arengu toetamine on lapse märkamise, väärtustamise ning tema võimete avamine. Õpetaja suhtleb iga lapsega individuaalselt, arvestades tema eripära. Ta märkab lapse vajadusi ning kaasab tema arengu ja heaolu nimel tugivõrgustiku. Õpetaja toetab lapse isiksuse kujunemist ning valmistab teda ette kooliminekuks. Tulemuseks on õpimotivatsiooniga laps, kes tunneb ja väärtustab oma eripärasid ning saab grupis hakkama.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Lähtub õppe- ja kasvuprotsessis iga lapse individuaalsusest.								
2. Kaasab iga last õppe-kasvuprotsessi kavandamisse.								
3. Suunab last eneseanalüüsile.								
4. Tunnustab iga lapse edusamme.								
5. Kaasab vajaduse korral tugivõrgustiku.								
6. Toetab iga lapse loovust ja algatusvõimet.								
7. Inspireerib lapsi koos tegutsema.								

8. Arendab lapse sotsiaalseid oskusi (märkamise, suhtlemine, abi küsimine).								
9. Õpetab last oma emotsioone ära tundma, nimetama ja juhtima.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

III Lapse päeva disainer

Õpetaja kujundab õpi- ja kasvukeskkonna rühma/lapse vajadustest ja eesmärkidest lähtuvalt. Ta on päeva planeerimisel paindlik, arvestades rühma/lapse hetkeseisundit ja keskkonda, tehes vajaduse korral päevakavas kiirelt vajalikke muudatusi. Tulemuseks on mitmekesine ja innustav õpi- ja kasvukeskkond, kus laps tunneb ennast turvaliselt ja tegevustest kaasahaaratuna ning arenevad tema ettevõtlikkus ja loovus.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Loob igale lapse arengut toetava turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.								
2. Eesmärgistab õppe- ja kasvatustegevusi, toetudes lasteaia õppekavale.								
3. Viib läbi tegevusi lähtuvalt lapse/rühma eripärast.								
4. On planeerimisel ja tegevuste läbiviimisel paindlik.								
5. Arendab ja katsetab erinevaid õpimeetodeid ning õppevara.								
6. Kasutab erinevaid õpi- ja kasvukeskkondi (nt looduskeskkond, muuseumid, kultuuriasutused, kogukonna ettevõtted).								
7. Kujundab lapse päeva loovaks ja mänguliseks.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

IV Ennastjuhtiv õppija

Ennastjuhtiv õppija võtab vastutuse nii oma isikliku kui ka professionaalse arengu eest, olles kursis oma valdkonna ja pedagoogika uusimate teaduslike lähenemistega nii Eestis kui ka välismaal. Ta rakendab teadmisi, reflekteerib oma õpetamise mõju ning jagab kogemusi. Tulemuseks on professionaalne elukestev õppija ja praktik, kes rakendab lapse arengu nimel parimat nüüdisaegset praktikat ja isiklikku elukogemust.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Reflekteerib järjepidevalt oma tööd, sh analüüsib oma õpetamise mõju.								
2. Määratleb oma arenguvajadused.								
3. Arendab eesmärgistatult oma professionaalseid oskusi.								
4. Rakendab enesetäiendamisel saadud teadmisi ja oskusi oma töös.								
5. Osaleb professionaalsete õpikogukondade (õpetajate grupp õpetamisoskuste ja praktikate omandamiseks ning jagamiseks) töös.								
6. Hoiab oma tervist ja vaimset tasakaalu.								
7. Teeb oma tööd pühendunult.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

V Koostöö juht ja meeskonnaliige

Õpetaja kujundab usaldusliku koostöö vanemate ja kolleegidega. Ta innustab rühmameeskonda lapse arengu nimel eesmärgistatud koostööle. Õppeasutuse meeskonna liikmena panustab ühistevustesse ning organisatsiooni arengusse. Tulemuseks on professionaalsetel ja sõbralikel suhetel toimiv võrgustik lapse arengu toetamiseks ning lasteaed kui tugev organisatsioon.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Kaasab lapsevanemaid lapse arengu hindamisse.								
2. Annab lapsevanemale tagasisidet lapse arengu kohta.								
3. Nõustab lapsevanemaid.								
4. Hoiab lapsevanemaid järjepidevalt kursis aja- ja asjakohase infoga.								
5. Kaasab ja motiveerib rühmameeskonda.								
6. Jagab oma teadmisi ja kogemusi kolleegidega.								
7. Panustab organisatsiooni arengusse.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

Lisa 2. Küsimustik juhile

**Mõtle hinnatava õpetaja
käitumisele ning hinda iga väidet
allpool oleva skaala abil.**

Hindamisskaala:

7-palliskaala, määratud otsmiste väärtustega.

1 – üldse ei ole nõus ..... 7 – täiesti nõus.

Iga väite juures on ka vastusevariant „Ei oska öelda“ – kui Sa ei oska konkreetse käitumise kohta hinnangut anda, võid ka selle variandi valida.

Palun põhjenda iga kompetentsi järel oma valikuid konkreetsete näidete ja kommentaaridega.

I Väärtuste kandja

Väärtuste kandja ja kujundajana on õpetaja oma käitumisega eeskujuks ning märkab ja tunnustab laste väärtuskäitumist. Õpetaja on väärtuskasvatuse löiminud igapäevastesse tegevustesse ning tegeleb sellega järjekindlalt. Väärtuskasvatuse tulemusena on rühmas usalduslik sõbralik õhkkond ning lapsed üksteise suhtes sallivad ja hoolivad. Õpetaja suhtub lasteaeda lugupidavalt ning kannab oma ametit väärikalt.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. On positiivne ja heasoovlik.								
2. Tunnustab hoolivat käitumist üksteise suhtes.								
3. On õiglane ja käitub lugupidavalt.								
4. On salliv erisuste suhtes.								
5. On hea kuulaja.								
6. Kasutab olukorrale sobivaid suhtlusstiile.								
7. Väärtustab elukeskkonda ja selle hoidmist.								
8. On avatud uuendustele ja muudatustele.								
9. Järgib lasteaias kokkulepituid väärtusi.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

II Iga lapse arengu toetaja

Iga lapse arengu toetamine on lapse märkamine, väärtustamine ning tema võimete avamine. Õpetaja suhtleb iga lapsega individuaalselt, arvestades tema eripära. Ta märkab lapse vajadusi ning kaasab tema arengu ja heaolu nimel tugivõrgustiku. Õpetaja toetab lapse isiksuse kujunemist ning valmistab teda ette kooliminekuks. Tulemuseks on õpimotivatsiooniga laps, kes tunneb ja väärtustab oma eripärasid ning saab grupis hakkama.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Lähtub õppe- ja kasvuprotsessis iga lapse individuaalsusest.								
2. Kaasab iga last õppe-kasvuprotsessi kavandamisse.								
3. Suunab last eneseanalüüsile.								
4. Tunnustab iga lapse edusamme.								
5. Kaasab vajaduse korral tugivõrgustiku.								
6. Toetab iga lapse loovust ja algatusvõimet.								
7. Inspireerib lapsi koos tegutsema.								

8. Arendab lapse sotsiaalseid oskusi (märkamise, suhtlemine, abi küsimine).								
9. Õpetab last oma emotsioone ära tundma, nimetama ja juhtima.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

III Lapse päeva disainer

Õpetaja kujundab õpi- ja kasvukeskkonna rühma/lapse vajadustest ja eesmärkidest lähtuvalt. Ta on päeva planeerimisel paindlik, arvestades rühma/lapse hetkeseisundit ja keskkonda, tehes vajaduse korral päevakavas kiirelt vajalikke muudatusi. Tulemuseks on mitmekesine ja innustav õpi- ja kasvukeskkond, kus laps tunneb ennast turvaliselt ja tegevustest kaasahaaratuna ning arenevad tema ettevõtlikkus ja loovus.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Loob igale lapse arengut toetava turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.								
2. Eesmärgistab õppe- ja kasvatustegevusi, toetudes lasteaia õppekavale.								
3. Viib läbi tegevusi lähtuvalt lapse/rühma eripärast.								
4. On planeerimisel ja tegevuste läbiviimisel paindlik.								
5. Arendab ja katsetab erinevaid õpimeetodeid ning õppevara.								
6. Kasutab erinevaid õpi- ja kasvukeskkondi (nt. looduskeskond, muuseumid, kultuuriasutused, kogukonna ettevõtted).								
7. Kujundab lapse päeva loovaks ja mänguliseks.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

IV Ennastjuhtiv õppija

Ennastjuhtiv õppija võtab vastutuse nii oma isikliku kui ka professionaalse arengu eest, olles kursis oma valdkonna ja pedagoogika uusimate teaduslike lähenemistega nii Eestis kui ka välismaal. Ta rakendab teadmisi, reflekteerib oma õpetamise mõju ning jagab kogemusi. Tulemuseks on professionaalne elukestev õppija ja praktik, kes rakendab lapse arengu nimel parimat nüüdisaegset praktikat ja isiklikku elukogemust.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Reflekteerib järjepidevalt oma tööd, sh analüüsib oma õpetamise mõju.								
2. Määratleb oma arenguvajadused.								
3. Arendab eesmärgistatult oma professionaalseid oskusi.								
4. Rakendab enesetäiendamisel saadud teadmisi ja oskusi oma töös.								
5. Osaleb professionaalsete õpikogukondade (õpetajate grupp õpetamisoskuste ja praktikate omandamiseks ning jagamiseks) töös.								
6. Hoiab oma tervist ja vaimset tasakaalu.								
7. Teeb oma tööd pühendunult.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

V Koostöö juht ja meeskonnaliige

Õpetaja kujundab usaldusliku koostöö vanemate ja kolleegidega. Ta innustab rühmameeskonda lapse arengu nimel eesmärgistatud koostööle. Õppeasutuse meeskonna liikmena panustab ühistegevustesse ning organisatsiooni arengusse. Tulemuseks on professionaalsetel ja sõbralikel suhetel toimiv võrgustik lapse arengu toetamiseks ning lasteaed kui tugev organisatsioon.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Kaasab lapsevanemaid lapse arengu hindamisse.								
2. Annab lapsevanemale tagasisidet lapse arengu kohta.								
3. Nõustab lapsevanemaid.								
4. Hoiab lapsevanemaid järjepidevalt kursis aja- ja asjakohase infoga.								
5. Kaasab ja motiveerib rühmameeskonda.								
6. Jagab oma teadmisi ja kogemusi kolleegidega.								
7. Panustab organisatsiooni arengusse.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

Lisa 3. Küsimustik kolleegile

Mõtlege oma kolleegi käitumisele ning hindage iga väidet allpool oleva skaala abil. Toetu hindamisel oma kogemustele.

Hindamisskaala:

7-palliskaala, määratud otsmistest väärtustega.

1 – üldse ei ole nõus ..... 7 – täiesti nõus.

Iga väite juures on ka vastusevariant „Ei oska öelda“ – kui Sa ei oska konkreetse käitumise kohta hinnangu anda, võid ka selle variandi valida.

Palun põhjenda iga kompetentsi järel oma valikuid konkreetsete näidete ja kommentaaridega.

I Väärtuste kandja

Väärtuste kandja ja kujundajana on õpetaja oma käitumisega eeskujuks ning märkab ja tunnustab laste väärtuskäitumist. Õpetaja on väärtuskasvatuse löiminud igapäevastesse tegevustesse ning tegeleb sellega järjekindlalt. Väärtuskasvatuse tulemusena on rühmas usalduslik sõbralik õhkkond ning lapsed üksteisega sallivad ja hoolivad. Õpetaja suhtub oma lasteaeda lugupidavalt ning kannab oma ametit väärikalt.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. On positiivne ja heasoovlik.								
2. Tunnustab hoolivat käitumist üksteise suhtes.								
3. On õiglane ja käitub lugupidavalt.								
4. On salliv erisuste suhtes.								
5. On hea kuulaja.								
6. Kasutab olukorrale sobivaid suhtlusstiile.								
7. Väärtustab elukeskkonda ja selle hoidmist.								
8. On avatud uuendustele ja muudatustele.								
9. Järgib lasteaias kokkulepituid väärtusi.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

II Iga lapse arengu toetaja

Iga lapse arengu toetamine on lapse märkamine, väärtustamine ning tema võimete avamine. Õpetaja suhtleb iga lapsega individuaalselt, arvestades tema eripära. Ta märkab lapse vajadusi ning kaasab tema arengu ja heaolu nimel tugivõrgustiku. Õpetaja toetab lapse isiksuse kujunemist ning valmistab teda ette kooliminekuks. Tulemuseks on õpimotivatsiooniga laps, kes tunneb ja väärtustab oma eripärasid ning saab grupis hakkama.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Lähtub õppe- ja kasvuprotsessis iga lapse individuaalsusest.								
2. Kaasab iga last õppe-kasvuprotsessi kavandamisse.								
3. Suunab last eneseanalüüsile.								
4. Tunnustab iga lapse edusamme.								
5. Kaasab vajaduse korral tugivõrgustiku.								
6. Toetab iga lapse loovust ja algatusvõimet.								
7. Inspireerib lapsi koos tegutsema.								

8. Arendab lapse sotsiaalseid oskusi (märkamise, suhtlemine, abi küsimine).								
9. Õpetab last oma emotsioone ära tundma, nimetama ja juhtima.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

III Lapse päeva disainer

Õpetaja kujundab õpi- ja kasvukeskkonna rühma/lapse vajadustest ja eesmärkidest lähtuvalt. Ta on päeva planeerimisel paindlik, arvestades rühma/lapse hetkeseisundit ja keskkonda, tehes vajaduse korral päevakavas kiirelt vajalikke muudatusi. Tulemuseks on mitmekesine ja innustav õpi- ja kasvukeskkond, kus laps tunneb ennast turvaliselt ja tegevustest kaasahaaratuna ning arenevad tema ettevõtlikkus ja loovus.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Loob igale lapse arengut toetava turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.								
2. Eesmärgistab õppe- ja kasvatustegevusi, toetudes lasteaia õppekavale.								
3. Viib läbi tegevusi lähtuvalt lapse/rühma eripärast.								
4. On planeerimisel ja tegevuste läbiviimisel paindlik.								
5. Arendab ja katsetab erinevaid õpimeetodeid ning õppevara.								
6. Kasutab erinevaid õpi- ja kasvukeskkondi (nt. looduskeskond, muuseumid, kultuuriasutused, kogukonna ettevõtted).								
7. Kujundab lapse päeva loovaks ja mänguliseks.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

IV Ennastjuhtiv õppija

Ennastjuhtiv õppija võtab vastutuse nii oma isikliku kui ka professionaalse arengu eest, olles kursis oma valdkonna ja pedagoogika uusimate teaduslike lähenemistega nii Eestis kui ka välismaal. Ta rakendab teadmisi, reflekteerib oma õpetamise mõju ning jagab kogemusi. Tulemuseks on professionaalne elukestev õppija ja praktik, kes rakendab lapse arengu nimel parimat nüüdisaegset praktikat ja isiklikku elukogemust.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Reflekteerib järjepidevalt oma tööd, sh analüüsib oma õpetamise mõju.								
2. Määratleb oma arenguvajadused.								
3. Arendab eesmärgistatult oma professionaalseid oskusi.								
4. Rakendab enesetäiendamisel saadud teadmisi ja oskusi oma töös.								
5. Osaleb professionaalsete õpikogukondade (õpetajate grupp õpetamisoskuste ja praktikate omandamiseks ning jagamiseks) töös.								
6. Hoiab oma tervist ja vaimset tasakaalu.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

V Koostöö juht ja meeskonnaliige

Õpetaja kujundab usaldusliku koostöö vanemate ja kolleegidega. Ta innustab rühmameeskonda lapse arengu nimel eesmärgistatud koostööle. Õppeasutuse meeskonna liikmena panustab ühistegevustesse ning organisatsiooni arengusse. Tulemuseks on professionaalsetel ja sõbralikel suhetel toimiv võrgustik lapse arengu toetamiseks ning lasteaed kui tugev organisatsioon.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Kaasab lapsevanemaid lapse arengu hindamisse.								
2. Annab lapsevanemale tagasisidet lapse arengu kohta.								
3. Nõustab lapsevanemaid.								
4. Kaasab ja motiveerib rühmameeskonda.								
5. Jagab oma teadmisi ja kogemusi kolleegidega.								
6. Panustab organisatsiooni arengusse.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

Lisa 4. Küsimustik vanematele

Lapsevanem – mõtle oma lapse õpetaja käitumisele ning hinda iga väidet allpool oleva skaala abil. Tugine hindamisel oma kogemustele.

Hindamisskaala:

7-palliskaala, määratud otsmiste väärtustega.

1 – üldse ei ole nõus ..... 7 – täiesti nõus.

Iga väite juures on ka vastusevariant „Ei oska öelda“ – kui Sa ei oska konkreetse käitumise kohta hinnangut anda, võid ka selle variandi valida.

Palun põhjenda iga kompetentsi järel oma valikuid konkreetsete näidete ja kommentaaridega.

I Väärtuste kandja

Väärtuste kandja ja kujundajana on õpetaja oma käitumisega eeskujuks ning märkab ja tunnustab laste väärtuskäitumist. Õpetaja on väärtuskasvatuse löiminud igapäevastes tegevustes ning tegeleb sellega järjekindlalt. Väärtuskasvatuse tulemusena on rühmas usalduslik sõbralik õhkkond ning lapsed üksteisega sallivad ja hoolivad. Õpetaja suhtub oma lasteaeda lugupidavalt ning kannab oma ametit väärikalt.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. On positiivne ja heasoovlik.								
2. Tunnustab hoolivat käitumist üksteise suhtes.								
3. On õiglane ja käitub lugupidavalt.								
4. On salliv erisuste suhtes.								
5. On hea kuulaja.								
6. Kasutab olukorrale sobivaid suhtlusstiile.								
7. Väärtustab elukeskkonda ja selle hoidmist.								
8. On avatud uuendustele ja muudatustele.								
9. Järgib lasteaias kokkulepituid väärtusi.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

II Iga lapse arengu toetaja

Iga lapse arengu toetamine on lapse märkamine, väärtustamine ning tema võimete avamine. Õpetaja suhtleb iga lapsega individuaalselt, arvestades tema eripära. Ta märkab lapse vajadusi ning kaasab tema arengu ja heaolu nimel tugivõrgustiku. Õpetaja toetab lapse isiksuse kujunemist ning valmistab teda ette kooliminekuks. Tulemuseks on õpimotivatsiooniga laps, kes tunneb ja väärtustab oma eripärasid ning saab grupis hakkama.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Lähtub õppe- ja kasvuprotsessis iga lapse individuaalsusest.								
2. Kaasab iga last õppe-kasvuprotsessi kavandamisse.								
3. Suunab last eneseanalüüsile.								
4. Tunnustab iga lapse edusamme.								
5. Kaasab vajaduse korral tugivõrgustiku.								
6. Toetab iga lapse loovust ja algatusvõimet.								
7. Inspireerib lapsi koos tegutsema.								

8. Arendab lapse sotsiaalseid oskusi (märkamise, suhtlemine, abi küsimine).								
9. Õpetab last oma emotsioone ära tundma, nimetama ja juhtima.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

III Lapse päeva disainer

Õpetaja kujundab õpi- ja kasvukeskkonna rühma/lapse vajadustest ja eesmärkidest lähtuvalt. Ta on päeva planeerimisel paindlik, arvestades rühma/lapse hetkeseisundit ja keskkonda, tehes vajaduse korral päevakavas kiirelt vajalikke muudatusi. Tulemuseks on mitmekesine ja innustav õpi- ja kasvukeskkond, kus laps tunneb ennast turvaliselt ja tegevustest kaasahaaratuna ning arenevad tema ettevõtlikkus ja loovus.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Loob igale lapse arengut toetava turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.								
2. Viib läbi tegevusi lähtuvalt lapse/rühma eripärast.								
3. Kasutab erinevaid õppe- ja kasvukeskkondi (nt looduskeskkond, muuseumid, kultuuriasutused, kogukonna ettevõtted).								
4. Kujundab lapse päeva loovaks ja mänguliseks.								
Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:								

IV Ennastjuhtiv õppija

Ennastjuhtiv õppija võtab vastutuse nii oma isikliku kui ka professionaalse arengu eest, olles kursis oma valdkonna ja pedagoogika uusimate teaduslike lähenemistega nii Eestis kui ka välismaal. Ta rakendab teadmisi, reflekteerib oma õpetamise mõju ning jagab kogemusi. Tulemuseks on professionaalne elukestev õppija ja praktik, kes rakendab lapse arengu nimel parimat nüüdisaegset praktikat ja isiklikku elukogemust.

TEGEVUSNÄITAJAD	1	2	3	4	5	6	7	EI OSKA ÕELDA
1. Reflekteerib järjepidevalt oma tööd, sh analüüsib oma õpetamise mõju.								

2. Hoiab oma tervist ja vaimset tasakaalu.

3. Teeb oma tööd pühendunult.

Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:

V Koostöö juht ja meeskonnaliige

Õpetaja kujundab usaldusliku koostöö vanemate ja kolleegidega. Ta innustab rühmameeskonda lapse arengu nimel eesmärgistatud koostööle. Õppeasutuse meeskonna liikmena panustab ühistegevustesse ning organisatsiooni arengusse. Tulemuseks on professionaalsetel ja sõbralikel suhetel toimiv võrgustik lapse arengu toetamiseks ning lasteaed kui tugev organisatsioon.

TEGEVUSNÄITAJAD

1

2

3

4

5

6

7

EI OSKA
ÕELDA

1. Kaasab lapsevanemaid lapse arengu hindamisse.

2. Annab lapsevanemale tagasisidet lapse arengu kohta.

3. Nõustab lapsevanemaid.

4. Hoiab lapsevanemaid järjepidevalt kursis aja- ja asjakohase infoga.

5. Kaasab ja motiveerib rühmameeskonda.

Palun põhjenda hinnanguid ja too näiteid:

Lisa 5.

Õpetaja arenguplaani näidis

Minu tugevused õpetajana	
Minu õpikohad ja väljakutsed	

TÄHTAEG

Minu arengueesmärgid (1-3)		
Sammud eesmärkideni jõudmiseks (2-5)		